

תמצית הדף היומי

פרשת וישלח

תענית ב - ח

דהגיע זמן שאול למות, וזמן דוד למלוך, ושמואל לא רצה שיתבטלו מעשי ידיו בחייו [כמשא ואחרו שיהיו לא בטל בחייהם]. לכן הקפיד ה' עליו זקנה שלא ירננו הבריות אחריו, ותפילה שמואל הועילה לשאול שישב בגבעה שנתיים ומחצה, ומהכא הזינן דמידחי גברא מקמי גברא. ז. כאשר ישבו בסעודה בקש ר"ג מר' יצחק שידבר, וא"ל דאין מסחין בסעודה שמו יקדים קנה לושט ויבוא לידי סכנה, ובתה דסעה א"ל דיעקב אבינו לא מת שהוקש לורעו שבחיים [ומה שחטנו ספרו וקברו נדמה להם שמת]. ה. האומר רחב רחב מיד ניקר, והיינו ביודעה ומכירה. ו. כאשר נפרדו א"ל ר"י: אילן אילן כמה אברכך והרי פירותך מתוקים כיון נאה ואמת המים עוברת תחתך, וכן ר"ה לו תורה ועשר ובנים, אלא שכל צאצאי מעד ילדו כמותך.

דף ג-ב

מאמתי מזכירין גבורת גשמים: א. לר"א מיו"ט הראשון של חג, וילף לה מנטילת לולב [דכשם שא"ל לר' מניס בלא מים, כך א"ל לעולם בלא מים] ולכן מתחיל להזכיר ביום [ולא מהלילה כמסורתי המים, שממלאין את הכלים לניסוך מהלילה, א"נ שאם הקריבו קרבנות ביום אפילו להביא הסכים בילה]. **ב. לר' יהושע דמתני' מיו"ט אחרון של חג דהיינו שמיני עצרת** [ומתחיל להזכיר בשחרית]. **ג. לר' יהושע דברייתא משעת הנחת לולב והיינו בשביעי** [וכן קט"ס הגביר"א, אך עין הג' מהר"ב ונשברג], שהרי גשמים בהג' סימן קללה [לר"א אפילו להזכיר כל השנה דומיא דתתיית המתים שהיא בזמנה, והרי דגשמים לאחר זמנה הו"ו סי' קללה], ואמרין דהא דתנן דניסוך המים כל י' איתא כוונתה דילף לה מהלכה למושה מסיני [וכן י' נטיעות המפורזות בתוך בית סאה דחורשין בשבילי עד ר"ה, וכן ערבה במקדש]. **ד. לר' יהודה בן בתירה מזכירין בשני משום דכתיב בשני ונסכיהם, בשני ונסכיה, ובשביעי כמשפטם הרי מו"ם ומכאן רמז לניסוך המים מהתורה. ה. לר' עקיבא בן מתיבא ונסכיה דמשמע ב' ניסוכין** [על קרבן אחד] אחד מים ואחד יין. ו. לר' יוחנן ב"ר זבד בברייתא מתחיל במוסף של שמיני עצרת עד שחרית של מיו"ט הראשון [והו"ו ר' יהושע דמתני' וכן ברייתא דברייתא], וכן הלכה. **ז. תנא היכא קאי דקתני שמיני לר"ה** [דסמך על המשנה בברכות דקתני מזכירין גבורת גשמים וכו', ודחי דא"כ ליתני התם [בסדר ורעין], ולמס' קאי על מס' ר"ה דקתני ובהג' נידונים על המים. * נקט גבורת גשמים מפני שזוהרין בגבורה, וילף בגז"ש חקר חקר מבריותי של עולם דכתיב ביה נאור בגבורה. * המקור להזכרת הגשם בתפילה דכתיב ולעבדו בכל לבבכם וזו תפילה, וכתיב ביה נאור ונתתי מטר ארצכם. * א. מפתחות ביה של הקב"ה שלא נמסרו לשליח אחד ביה, מטר, תחיית המתים, חיה [וילת], ולמעברא איהו פרנסה, ולאידיך הו"ו בכלל גשמים [סמך מפתח]. * הדברים שלא נצטרכו: טל ואף בימי אהאב נעצר רק טל של ברכה [ולא החיורו אליהו דלא מינכרא מילתא] ולכן אין חובה להזכירו, רוח מצויה [וזה שאינה מצויה נעצרת ואף החיור לבי דרי, אפילו בנפותא] דעם ישראל נמשלו לכך דא"א לעולם בלא רוחות ובלא ישראל [דאם לא בריית וכו']. * אמר מוריד הגשם בקיץ או לא הזכיר גשם בחורף מחזירין אותו, אבל אם אמר מעביר הרוח או מפריח הטל אין מחזירין אותו דלא נעצר. * העבים ורוחות הנהרות שאחר המטר שנינו למטר [אך רוח חזקה מדוכה עפר על התבואה וקללה היא], שמש שאחר המטר כתר מטר, שלג להרים כחמשה מטר, למעוטי גילהו דליליא ושמש שבין העננים. * שלג מועיל להרים, גשם חזק לאילנות, מטר נח לפירות התבואה, ועורפילא [גשם דק] מועיל אף לגרעין שתחת האדמה, ות"ח צעיר נמשל לזה דכיון דנבט נבט, וכן אמרין דת"ח שכועס אורייתא מרתחא ליה [דיש לו רוחב לב, והיבין לדנו לכות], וצריך ת"ח להיות קשה ככרול [דכתיב כפטיש יפח סלע, א"נ אביה ברוך], אך נהיה עצמו בנחותא.

דף ג-ב

ג. שאלו שלא כהוגן: א. אליעזר עד אברהם שהדבר נעשה בעצמו שתיצא השקת לו ולגמלו, ויכול חגיגת או סומא, והשיביוהו בהגון ונודמנה לו רבקה. **ב. שאלו שהבטיח שמי שיכה את גלית ישא את ביתו, ויכול עבד או ממוז, והשיביוהו בהגון שנודמן לו דוד. ג. יפתח הגלעדי שאמר שיקריב לה את הראשון שיצא מדרגתו ביתו, ויכול דבר טמא, והשיביוהו שלא כהוגן שנודמנה לו ביתו, והוא"ל ליפתח ללכת בנפחם שיתיר לו את נדרו שזו הצרי ולא בגלעד, ונאמר ע"כ אשר לא צויתו לה בנו של מישע מלך מואב, ולא דבריה זנה יפתח, ולא עלתה על ליבי זה אליעזר עבד אברהם. * אף כנסת ישראל שאלה ביהוה שנודעה ונרדפה את ה' כגשם שפעמים אינו מתבטח, והשיבה ה' כהוגן דאיהי כטל לישראל, ועוד שאלה שימוני כחותם על לבך וזרועך שפעמים אינו נראה [כשהוא לכוש]. והשיבה כהוגן דעל כפים חקותך [כ' ד, א"ז שמי]. * במתני' אמרין דלר"י פוסק בשחרית של יו"ט ראשון של פסח, ומתקיימין דתנן עד מתי שואלין את הגשמים לר"י עד שיעבור הפסח, ולר"מ עד שיצא ניסן, והתירושי: א. כאן לשאלו כאן להזכיר, ודחי דמה במקום שאינו שואל מזכיר, במקום ששואל אין דין שזוכיר. **ב. שואלין עד שיעבור של"צ הראשון וזהו המפורגמן, ודחי דכי שואלין דבר שא"צ לציבור. ג. שואל עד זמן שחיתת הפסח וכתחילתו כן סופו שמזכיר א"ע"פ שאינו שואל, ודחי דליכא ריעין שאלה. ד. דמסקינן בדעולא דתרי תנאי אליבא דר"י. * ר' יוחנן פסק כר' יהודה המתחיל להזכיר במוסף של שמיני עצרת, ומקשינן דר"א פסק כר' ששואל מו"ט חשון, והתירושי: א. גברא אנכרי קא רמיה. ב. מתחיל ב' חשון לשאלו, והזכרה מיו"ט אחרון. ג. שואל בכלל ב' חשון מפני פירות התבואה, ובא"י שואל ככר בתשרי מזכירין מיו"ט אחרון. ד. מזכירין בא"י ב' חשון כשביהמ"ק קיים ואיכא עולי רגלים, וביו"ט אחרון כשאנו קיים. * ההזכרה מיו"ט האחרון בחו"ל שיש להם שני יו"ט: להו"א דרב מתחיל במוסף של היום הראשון ופוסק עד למחרת במוסף, ודחי דאחר שעשיתו קודם תעשהו חול [להפסיק במנחה של אותו היום], ולשמואל ממשך להזכיר גם במנחה של היום הראשון ופוסק בערבית ושחרית, ולרבא כיון שהתחיל שוב אינו פוסק, וכן מסקנת רב.****

דף ה

הדברים שזכר ר' יצחק לר"ג: א. במתני' הובא הפס' יוורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון ואמרין שפס' זה הקתיים בימי יו"ט בלא פתואל שיהיה רעב מגשמת הארבה וירדה רביעה ראשונה בא' ניסן וזעזע ב' ג' וד' ונעשה נס שנתגלה להם מה שבתבליים ובחוריי הנמלים, וירדה רביעה שניה בה' בניסן, והשורר בהליכתו חרש וככה ובחזירתו אכל חזיו מן התלם, ונעשה נס במקום ששה חודשים. והשורר בהליכתו חרש וככה ובחזירתו אכל חזיו מן התלם, ונעשה נס שקנה היה זרת ושיבולת ורתיים. **ב. בז' שנת הרעב אכלו: מה שבבתים, שדות, בשר בהמה שטורה, בשר בהמה טמאה, קיים ורמשים, בשר בניהם ובנותיהם, בשר זרועותיהם. ג. בקרבן קדוש ביהוה בעיר דאמרי' לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא בירושלים של מטה [וזהו ענין שחוברה לה דחיו]. ד. כתב ב' וכתבתי יעברו ויכסלו מוסר הבליע על הוא, דאחת היא שמבערת רשעים בגיהנם וזו ע"ז בגז"ש מהבל המה מעשה תעוועים. ה. כי שתיים רעות עשה עמי, ואף שעברו על כ"ד, הדמונה על ע"ז ששקולה כשתיים, דכתיים עובדים לאש וקדורים למים ולא המירו כותיים אלוהיהם, ועמי המיר כבודו בלא יועיל. ו. ויהי כי יקן ושמואל, אף שהיה רק בן י"ב [כ"ד חודש דגמילת תינוק, וז' שנה עולמו של לוי], דוקנא קפצה עליו**

לחיות תורה ולתוספת לשיטת התורה במיליון 052118594 * בענין: ב. מוקד וואלי - דרכי איש [הכלל העיוניים - בנייתו] * אהל שישכר ר'ה הגדול ממעורבותו 144 [בנייתו] * קולין - רח' ברים - 052716637. * שטיבלא פחד יצחק [בנייתו] * אנשינו - הרב נגד - 052118594 * כלל דורשי ציון - בנייתו] * כולל חזנות - ר' מוצפי [בנייתו] * שיבת תורת רפאל - רב"ח * תה"ח * אהל תה"ח - רח' הרב קאין [בנייתו] * סבסוין - נציב 054841804 * הכול עובדיה - הרב אשד ענין ר"י * שיבת ברכת מרדכי - הרב טל * בני מרקו - שיבת ברוסל - ברובל * חזקוני - מקור ברוך - 0527667506 * בית ישראל - מיר - 0583221000 * גבעת מרדכי - שיבת תהיון - 0548502661 * ורתי - מוקדלין - מלבוש.